

N:o 6.

Ank. till Riksd. Kansli d. 4 April 1871, kl. 2 e. m.

Konstitutions-Utskottets Memorial, angående det hvilande förslaget till ny Föreningsakt mellan Sverige och Norge.

Sedan Kongl. Maj:t och Riksdagen under sistlidne år beslutat att till innevarande riksdag uppskjuta behandlingen af det från 1869 års riksdag hvilande förslaget till ny Föreningsakt mellan Sverige och Norge, får Utskottet härmed det samma till grundlägsenlig behandling af Riksdagen öfverlemna, jemte den jemförelsetabell, som finnes bifogad Konstitutions-Utskottets vid 1869 års riksdag afgifna Utlåtande N:o 8.

F ö r s l a g

till ny Föreningsakt mellan Sverige och Norge.

I. Om Föreningen.

§ 1.

Konungarikena Sverige och Norge, af hvilka hvartdera förblifver ett fritt, odelbart och sjelfständigt rike, skola vara ouplöseligen förenade under en Konung med inbördes jemlikhet och sidoordnad ställning, på sätt denna föreningsakt närmare bestämmer.

§ 2.

Krig och fred äro städse för rikena gemensamma. Genom anfall eller förolämpning emot det ena förnärmas äfven det andra. Vid förhandling med främ-

Bih. till Riksd. Prot. 1871. 3 Saml. 4 Häft.

mande makt, äfven om föremålet angår endast det ena af rikena, uppträder Konungen alltid i egenskap af begges gemensamma Regent.

II. Om Konungen, Konungahuset och Thronföljden.

§ 3.

Konungens person och majestät skall hållas i helgd. Han må hvarken lastas eller åtalas.

§ 4.

Konungen skall alltid bekänna sig till den rena Evangeliskt-Lutherska läran, sådan som den uti den oförändrade Augsбургiska bekännelsen antagen och förklarad är. I denna lära skola också alla till de förenade rikenas throner arfsberättigade Prinsar uppfödas.

§ 5.

Konungen är myndig vid fyllda aderton år. Lag samma vare för närmaste Thronföljaren, så ock för hvarje annan till thronerna arfsberättigad Prins, som till Regent eller till ordförande i Regentskap eller Regering förordnad eller vald varder. Den eller de, som föra regeringen under det Konungen är omyndig, skola också utöfva förmynderskapet för Honom, samt förordna och draga försorg om Hans uppfostran.

Såväl omyndig Konung som omyndige thronberättigade Prinsar skola uppfostras inom de förenade rikena och undervisas i begge rikenas språk.

§ 6.

Konungen har fortfarande sitt residens i Sveriges hufvudstad, men skall någon tid hvarje år uppehålla sig i Norge, om ej viktiga hinder möta.

§ 7.

Utän samtycke af de förenade rikenas nationalrepresentationer må Konungen icke blifva Regent i främmande stat.

§ 8.

Konungen allena eger att besluta i alla till konungamakten hörande rege-
ringsärenden, på sätt denna föreningsakt och rikenas särskilda grundlagar före-
skrifva. Ansvarigheten åligger Hans rådgifvare, som af Honom utnämnas.

§ 9.

Hvad i § 8 är stadgadt må ej i något af rikena utgöra hinder därför att i öf-
verensstämmelse med dess grundlag särskild Regering anordnas för sådana inre an-
gelägenheter, som af Konungen bestämmas och ej äro att hänföra till dem, hvarom
i § 15 mom. 1 eller 2 förmåles.

Går Konungen i fält, kan Han med begge nationalrepresentationernas sam-
tycke förordna en gemensam Regering för sådana angelägenheter, som genom in-
struktion närmare bestämmas.

§ 10.

Konungamakten är ärftlig. Arfsföljden är rätt nedstigande, lineal och agna-
tisk, sådan som den finnes bestämd i den af Sveriges rikets Ständer beslutade och
af Konungen antagna Successions-ordningen af den 26 September 1810 §§ 1 och 3.
Rätt till thronföljden tillkommer endast den, som är född i lagligt, med vigsel full-
komnadt, äktenskap. Ibland de arfsberättigade räknas äfven den ofödde, som ge-
nast intager sitt tillbörliga rum i arfsföljden, så snart han efter fadrens död födes
till världen.

§ 11.

När en till de förenade rikenas throner arfsberättigad Prins blifvit född, skall
hans födelsetid och namn gifvas först inträffande Riksdag i Sverige och Storting
i Norge tillkänna, samt i deras protokoll antecknas.

§ 12.

1. Prins af det Kongl. Huset må ej utan samtycke af Konungen och de för-
enade rikenas nationalrepresentationer blifva Regent i främmande stat. Sker det
ändock, skola Han och alla Hans efterkommande, födde och ofödde, vara från rätt
till thronföljden uteslutne.

2. Prins, som

- a) icke bekänner sig till den rena Evangeliskt-Lutherska läran, sådan som
den i den oförändrade Augsburgiska bekännelsen antagen och förklarad
är, eller någonsin från denna till annan lära öfvergått; eller

- b) utan Konungens tillåtelse går i främmande makts tjenst, eller deri förblifver ehuru Konungen honom återkallat; eller
- c) gifter sig utan Konungens tillåtelse; eller
- d) äktar enskild mans dotter eller någon, till hvilken han befinner sig i sådant skyldskaps- eller svägerlags-förhållande, att äktenskap dem emellan i något af de förenade rikena ovilkorligen förbjudet är;

skall hafva förverkat rätt till thronföljden såväl för sig, som för dem af sina barn, hvilka födas efter det han sjelf nämnde rätt förlorade, samt för deras efterkommande.

3. När någon af de i denna § omnämnda händelser kommit till Konungens kännedom, göre Han derom anmälan hos först inträffande Riksdag i Sverige och Störthing i Norge. Underlåtes detta i något af de i mom. 2 under litt. b) och c) nämnde fall, vare rätten till thronerna icke förverkad.

§ 13.

Hvarken Prinsar eller Prinsessor af det Kongl. Huset må, utan Konungens samtycke, resa eller uppehålla sig utom de förenade rikena. Sker det ändock, kan Konungen indraga det underhåll, som i något af rikena eller i begge må vara dem beviljad. Lag samma vare om Prinsessa gifter sig utan Konungens samtycke eller med Sversk eller Norsk man utom det Kongl. Huset.

III. Om det Unionella Statsrådet.

§ 14.

Rikenas unionella Statsråd skall vara sammansatt af ett lika antal medlemmar från Sveriges och Norges Statsråd, minst tre från hvardera.

§ 15.

1. I det unionella Statsrådet afgör Konungen alla ärenden, i hvilka fråga är:
 - om ändring i eller tillägg till denna föreningsakt;
 - om andra angelägenheter, som enligt samma akt äro för begge rikena gemensamma;
 - om sådan gemensam lagstiftning, som i öfverensstämmelse med §§ 29 och 35 kan ega rum;
 - om ändring i de mellan rikena i anledning af deras inbördes gränseförhållande före föreningen afslutade öfverenskommelser; eller

§ 8.

Konungen allena eger att besluta i alla till konungamakten hörande regeringsärenden, på sätt denna föreningsakt och rikenas särskilda grundlagar föreskrifva. Ansvarigheten åligger Hans rådgifvare, som af Honom utnämnas.

§ 9.

Hvad i § 8 är stadgadt må ej i något af rikena utgöra hinder derför att i öfverensstämmelse med dess grundlag särskild Regering anordnas för sådana inre angelägenheter, som af Konungen bestämmas och ej äro att hänföra till dem, hvarom i § 15 mom. 1 eller 2 förmåles.

Går Konungen i fält, kan Han med begge nationalrepresentationernas samtycke förordna en gemensam Regering för sådana angelägenheter, som genom instruktion närmare bestämmas.

§ 10.

Konungamakten är ärftlig. Arfsföljden är rätt nedstigande, lineal och agnatisk, sådan som den finnes bestämd i den af Sveriges rikets Ständer beslutade och af Konungen antagna Successions-ordningen af den 26 September 1810 §§ 1 och 3. Rätt till thronföljden tillkommer endast den, som är född i lagligt, med vigsel fullkomadt, äktenskap. Ibland de arfsberättigade räknas äfven den ofödde, som genast intager sitt tillbörliga rum i arfsföljden, så snart han efter fadrens död födes till världen.

§ 11.

När en till de förenade rikenas throner arfsberättigad Prins blifvit född, skall hans födelsetid och namn gifvas först inträffande Riksdag i Sverige och Storting i Norge tillkänna, samt i deras protokoll antecknas.

§ 12.

1. Prins af det Kongl. Huset må ej utan samtycke af Konungen och de förenade rikenas nationalrepresentationer blifva Regent i främmande stat. Sker det ändock, skola Han och alla Hans efterkommande, födde och ofödde, vara från rätt till thronföljden uteslutne.

2. Prins, som

a) icke bekänner sig till den rena Evangeliskt-Lutherska läran, sådan som den i den oförändrade Augsburgiska bekännelsen antagen och förklarad är, eller någonsin från denna till annan lära öfvergått; eller

- b) utan Konungens tillåtelse går i främmande makts tjenst, eller deri förblifver ehuru Konungen honom återkallat; eller
 - c) gifter sig utan Konungens tillåtelse; eller
 - d) äktar enskild mans dotter eller någon, till hvilken han befinner sig i sådant skyldskaps- eller svägerlags-förhållande, att äktenskap dem emellan i något af de förenade rikena ovillkorligen förbudet är;
- skall hafva förverkat rätt till thronföljden såväl för sig, som för dem af sina barn, hvilka födas efter det han sjelf nämnde rätt förlorade, samt för deras efterkommande.

3. När någon af de i denna § omnämnda händelser kommit till Konungens kännedom, göre Han derom anmälan hos först inträffande Riksdag i Sverige och Störthing i Norge. Underlåtes detta i något af de i mom. 2 under litt. b) och c) nämnde fall, vare rätten till thronerna icke förverkad.

§ 13.

Hvarken Prinsar eller Prinsessor af det Kongl. Huset må, utan Konungens samtycke, resa eller uppehålla sig utom de förenade rikena. Sker det ändock, kan Konungen indraga det underhåll, som i något af rikena eller i begge må vara dem beviljad. Lag samma vare om Prinsessa gifter sig utan Konungens samtycke eller med Sversk eller Norsk man utom det Kongl. Huset.

III. Om det Unionella Statsrådet.

§ 14.

Rikenas unionella Statsråd skall vara sammansatt af ett lika antal medlemmar från Sveriges och Norges Statsråd, minst tre från hvardera.

§ 15.

1. I det unionella Statsrådet afgör Konungen alla ärenden, i hvilka fråga är:
 - om ändring i eller tillägg till denna föreningsakt;
 - om andra angelägenheter, som enligt samma akt äro för begge rikena gemensamma;
 - om sådan gemensam lagstiftning, som i öfverensstämmelse med §§ 29 och 35 kan ega rum;
 - om ändring i de mellan rikena i anledning af deras inbördes gränseförhållande före föreningen afslutade öfverenskommelser; eller

om räkenskapsuppgörelse mellan rikena, såvidt Konungens beslut derom erfordras.

I hvilka fall mål, som angå förhållandet till främmande makt eller krigsrustningar, skola utgöra föremål för behandling i det unionella Statsrådet, stadgas i §§ 21 och 22.

2. När det anses nödigt eller nyttigt för rikena, att något företag, som ligger utom föreningsaktens bestämmelser, af dem gemensamt utföres eller att någon af deras öfriga inbördes angelägenheter ordnas genom en för dem begge gällande gemensam föreskrift eller genom ömsesidiga föreskrifter, hvilkas förbindande kraft i det ena riket betingas deraf, att motsvarande bestämmelser gälla i det andra, skall, — vare sig att Konungen sjelf kan utfärda de i sådant hänseende nödiga stadganden, eller Han vill framställa förslag derom hos någon af nationalrepresentationerna eller hos dem begge, — målet likaledes i det unionella Statsrådet afgöras. Lag samma vare om upphäfvande af, ändring, i eller tillägg till sådana stadganden, som nu sagde äro, så vida ej afsigten är att allenast för det ena riket fatta något beslut, som kan och skall träda i verket, oberoende af de bestämmelser, som för det andra riket äro eller må varda meddelade. I sistnämnda fall, äfvensom alltid då något af Riksdag eller Storthing fattadt beslut till lag af sådan beskaffenhet, som i detta mom. afses, förekommer till sanktion, skall målet, efter föregången öfverläggning inför Konungen i det unionella Statsrådet, af Honom i vederbörande rikets Statsråd afgöras.

3. De förslag eller meddelanden till rikenas nationalrepresentationer, eller en af dem, hvilka föranledas af något i det unionella Statsrådet fattadt beslut, skola alltid i vederbörande rikets Statsråd utfärdas.

Då i sammanhang med något ärende, som i det unionella Statsrådet afgöres, tillika erfordras bestämmelse i fråga, som blott angår det ena af rikena, meddelas sådan bestämmelse i detta rikets Statsråd.

Om behandlingen af gemensamma kommandomål stadgas i § 33.

§ 16.

När i det ena rikets Statsråd förekommer något mål, som väl ej är att hänföra under § 15, men hvori dock fråga är om rättigheter, som i följd af gemensamma eller ömsesidiga föreskrifter tillkomma det andra riket eller dess medborgare, eller om tillämpning å vissa fall af sådana föreskrifter eller om besluts meddelande, som kan gifva Konungen anledning att vidtaga någon åtgärd äfven för det andra riket, kan, om Konungen så lämpligt finner, målet, före dess afgörande i vederbörande rikets Statsråd, föredragas i det unionella Statsrådet till förberedande öfverläggning. Detta stadgande må dock ej i något fall ega tillämpning å mål, som angå ändring i eller tillägg till rikenas särskilda grundlagar.

§ 17.

I alla mål, som afgöras i det unionella Statsrådet, skola skriftliga betänkanden inhemtas från hvaradera rikets Statsråd, så framt målet ej fordrar så hastigt afgörande, att sådant betänkande ej kan afbidas, hvilket då, jemte orsaken dertill, bör i protokollet anmärkas. De rådgifvare, som skola vara tillstädes i det unionella Statsrådet, deltaga ej i dessa betänkanden; dock må den omständighet, att en Statsrådsledamot på sådant sätt yttrat sig, ej utgöra hinder för att han sedermera kallas att taga säte i det unionella Statsrådet, då målet der förekommer.

§ 18.

I det unionella Statsrådet föredragas i allmänhet ärendena i öfverensstämmelse med föreskrifterna om föredragning i det rikets Statsråd, der Konungen sig uppehåller, i Sverige af en Svensk och i Norge af en Norsk Statsrådsledamot, men när Konungen är i fält utom rikenas gränser, af den Statsrådsledamot, som af Honom dertill förordnas. När till behandling i det unionella Statsrådet förekommer något mål, hvari under då förhanden varande omständigheter beslut skall fattas allenast för det ena riket, sker föredragningen af Statsrådsledamot från detta rike och i öfverensstämmelse med der gällande föreskrifter.

Om föredragning af mål, som angå förhållandet till främmande makt, stadgas i § 23.

§ 19.

Öfver alla mål, som i det unionella Statsrådet handläggas, föres protokoll både på Svenska och Norska språken. I afseende å protokollens och utgående expeditioners underskrift samt kontrasignationen af de sistnämnda förhålles, hvad hvaradera riket angår, enligt de för detsamma gällande föreskrifter.

IV. Om rikenas förhållande till främmande makter.

§ 20.

Konungen eger att begynna krig och sluta fred, ingå och upphäfva förbund, traktater och andra öfverenskommelser med främmande makter, affärda och emottaga Sändebud, samt utnämna och erkänna Konsuler.

Dessa och öfriga angelägenheter, som angå förhållandet till främmande makter, låter Konungen bereda och handhafva på sätt Honom lämpligast synes, men med iakttagande af hvad här nedan närmare stadgas.

§ 21.

Vill Konungen begynna krig eller sluta fred, skall Han i det unionella Statsrådet framställa de skäl och omständigheter, som i anledning häraf böra tagas under öfvervägande, och deröfver från hvartdera rikets hela Statsråd inhemta betänkanden samt, så vidt tiden det tillåter, fullständiga berättelser om rikenas tillstånd i afseende på finanser, försvarsanstalter, med mera. Konungen sammankallar der efter af sina rådgifvare från begge rikena så många, som äro eller efter omständigheterna kunna komma tillstädes, till ett utomordentligt Statsråd, i hvilket ofvannämnda betänkanden och de afgifna berättelserna skola för Honom föredragas. Hvarje närvarande Statsrådsledamot skall då till protokollet yttra sitt af- eller tillstyrkande, hvarefter Konungen eger att fatta och utföra det beslut, Han finner för rikena gagneligast.

§ 22.

1. Anser Konungen nödigt att emot främmande makt vidtaga någon åtgärd af sådan beskaffenhet att den med skäl bör befaras skola leda till krig, eller att ställa rikenas krigsmakt eller någon del deraf på krigsfot, eller att lyfta någon del af de i § 38 omnämnda krigskreditiv, eller vill Han avsluta eller upphäfva förbund, traktat, konvention eller annat dylikt aftal med främmande makt, skall, om än frågan omedelbart angår allenast det ena af rikena, målets afgörande ske i det unionella Statsrådet.

2. Lag samma vare, der eljest fråga är att Konungen angående förhållandet till främmande makt skall meddela beslut, hvilket tillika blifver bestämmande för afgörandet af någon sådan inre angelägenhet, som i allmänhet bör behandlas i Statsråd.

3. Förberedande beslut i de i mom. 2 omförmälda mål, så ock angående sådana aftal med främmande makt, som ej äro af politisk natur, skola likaledes meddelas i det unionella Statsrådet, der ej Konungen finner omständigheterna påkalla att frågan behandlas i den ordning, § 24 anvisar.

4. I det unionella Statsrådet föredragas och afgöras äfven frågor:

om tillsättning och afskedande af de Utrikes Ministern underordnade embets- eller tjänstemän i Utrikes-departementet;

om ordnande af konsulatväsendet och användande af de dertill beviljade medel;

om tillsättning och afskedande af Konsuler, såvida icke med deras befattning är förenad diplomatisk tjänst, i hvilket fall ärendet behandlas på sätt här nedan i § 24 sägs;

om erkännande af främmande maktens Konsuler eller om återkallande af sådant erkännande; — samt

om åtal mot de i § 67 mom. 2 nämnda embets- och tjänstemän i de fall då Konungens beslut derom erfordras.

§ 23.

I det unionella Statsrådet skola mål, som angå förhållandet till främmande makt, föredragas af Utrikes Ministern. Rörer frågan omedelbart allenast det ena af rikena, och är den ej af politisk natur eller eljest af beskaffenhet att beslutet kan få inflytande på de förenade rikenas politiska ställning, förhållas dock med föredragningen så som om målet skolat behandlas i vederbörande rikets särskilda Statsråd; huruvida i sådant fall betänkande från det andra rikets Statsråd skall inhemtas, vare, utan hinder af föreskriften i § 17, beroende af hvad Konungen derom förordnar.

Då ett mål, som angår förhållandet till främmande makt, tillika rör sådan angelägenhet, som det i allmänhet tillhör annan Statsrådsmedlem än Utrikes Ministern att föredraga, åligger det en hvar af dem att, i den mån målet hans embete vidkommer, detsamma till föredragning bereda.

§ 24.

1. I andra än de i §§ 21 och 22 nämnda fall skall Konungens beslut, när målet angår förhållandet till främmande makt, meddelas efter föredragning af Utrikes Ministern samt i närvaro jemväl af en annan tillkallad ledamot af Svenska Statsrådet och den Norska Statsministern. Lag samma vare om mål, som angå utnämmande, förflyttning eller entledigande af Sändebud samt andra embets- och tjänstemän vid beskickningarne, eller användande af de till diplomatiska angelägenheter beviljade medel.

2. De närvarande Statsrådsledamöterna skola till protokoll, som af dem underskrifves, anföra sina råd. Den särskildt tillkallade ledamoten af Svenska Statsrådet och den Norska Statsministern bör lemnas tillfälle att taga kännedom om alla handlingar, som höra till de mål, vid hvilkas afgörande de skola vara tillstädes, samt om allt hvad som angår expedition af de fattade besluten.

3. Är Norska Statsministern i något af de fall, hvarom denna § handlar, förhindrad att vara tillstädes, tillikallas i hans ställe en annan medlem af det Norska Statsrådet.

4. För medel, som användas till hemliga ändamål, göres räkenskap för Konungen allena. I protokollet antecknas blott utgiftens belopp.

§ 25.

Finner Konungen lämpligt att låta något af de i § 24 omförmälda mål i det
unionella

unionella Statsrådet föredragas, vare det Honom obetaget. Huruvida i sådant fall betänkanden från rikenas särskilda Statsråd skola inhemtas, beror på Konungen.

§ 26.

Alla meddelanden till främmande makt eller till rikenas Sändebud i utlandet skola, utan afseende å ärendets beskaffenhet, ske genom Utrikes Ministern.

§ 27.

Sveriges Utrikes Minister fortfar, såsom hittills, att vara chef för Utrikes-departementet samt att iakttaga och bevaka begge de förenade rikenas utrikes angelägenheter. Vid förfall för honom öfvertages embetet af den ledamot af Svenska Statsrådet, som Konungen dertill förordnar.

§ 28.

Sändebud, öfrige embets- och tjänstemän vid beskickningarna, samt Konsuler, skola alltid vara gemensamma för begge rikena. Till nämnde befattningar, liksom till embeten och tjänster i Utrikes-departementet, kunna såväl Svenska som Norska män och till konsulsbeställningar äfven främmande utnämnas. Samtliga omförmälde embets- och tjänstemän kunna af Konungen utan ransakning och dom entledigas, när Han pröfvar rikenas tjänst det fordra.

§ 29.

1. Hvarterdera rikets bidrag till utgifterna för de diplomatiska angelägenheterna lämpas efter förhållandet emellan rikenas folkmängd; hvaremot bidraget till konsulatväsendet bestämmes med hänsyn ej allenast till folkmängden, utan äfven till handelsflottans dräktighet inom hvarterdera riket samt storleken af dettas varuomsättning med utlandet, och så att afseende tillika fästes å hvad hvarterdera rikets fartyg erlägga i konsulatafgifter. Härigenom är icke någon inskränkning gjord i den hvarterdera rikets nationalrepresentation tillkommande rätt att pröfva utgifternas nödvändighet.

2. Der så nödigt finnes, kan genom gemensamma lagar bestämmas, huru stort årligt belopp hvarterdera riket är pligtigt att utbetala till bestridande af de i mom. I omförmälda utgifter, äfvensom huru redovisning därför bör ske.

3. Till sådana gemensamma lagar erfordras bifall af Konungen och begge nationalrepresentationerna i öfverensstämmelse med hvad hvarterdera rikets grundlag om allmän lags stiftande föreskrifver. De förblifva i kraft intill dess de på samma sätt ändras eller upphäfas.

V. Om Försvarsväsendet.

§ 30.

Konungen har högsta befälet öfver krigsmakten till lands och sjös i hvardera af de förenade rikena. Han är berättigad att sammandraga och att mot rikenas fiender använda hela den på hvarje tid i begge rikena befintliga styrka, utan andra inskränkingar och vilkor än denne föreningsakt innehåller.

§ 31.

Hvarken det ena eller det andra rikets krigsmakt eller någon del deraf må öfverlåtas i främmande makts tjenst; dock är härigenom icke förbjudet att med landt- eller sjöstyrka bistå allierad makt mot gemensam fiende, äfven om nödigt blefve att sätta någon del af de förenade rikenas trupper under främmande öfverkommando.

Intet utländskt krigsfolk, med undantag af hjälptrupper mot främmande makt, må i någotdera riket indragas utan dess nationalrepresentations samtycke.

§ 32.

1. I hvad mån det ena rikets krigsfolk kan under fredstid indragas i det andra, beror på de bestämmelser vederbörande rikets grundlag derom må innehålla. Finner Konungen, på grund af trängande fara för angrepp af främmande makt, nödigt att ställa rikenas krigsmakt, eller någon del deraf, på krigsfot, skall det dock vara Honom obetaget att förlägga densamma å den eller de orter inom hvilketdera riket som helst, Han för försvaret anser ändamålsenligast.

2. Vid utöfvandet af den Konungen tillkommande befälsrätt öfver krigsmakten iakttagas de föreskrifter, enligt hvilka tjenstepligten för vissa trupper må vara inskränkt till deras hemorter eller annat bestämdt område.

3. Hvardera rikets flotta skall hafva sina varf och i fredstid sina stationer eller hamnar inom riket.

4. Det ena rikets krigsfartyg må ej utom vid öfvergående nödfall besättas med det andras sjöfolk, med mindre detta låter frivilligt förhyra sig.

§ 33.

Finner Konungen nödigt att meddela en för rikena gemensam föreskrift angående någon angelägenhet, som i begge såsom kommandomål är att anse, skall Han, på det i hvardera riket stadgade sätt, inhemta deras mening, som, enligt de

der gällande bestämmelser, hafva att ärendet föredraga samt fatta sitt beslut i deras samtida närvaro.

Är fråga om krigsrustningar eller krigsföretag, böra cheferna för vederbörande militära Regerings-departement inom begge rikena, äfven om de ej hafva att föredraga målet, vid dess afgörande vara tillstädes, så vida det utan olägenhet ske kan.

Finner någon af rådgifvarne Konungens förehafvande till sin beskaffenhet eller sina följder vådligt, bör han tillstyrka Konungen att, innan det verkställles, till ett krigsråd deröfver kalla tvänne eller flere högre militäre embetsmän, helst lika många från hvardera riket; Konungen dock obetaget att fatta sitt beslut utan att sådant krigsråd hålles eller att, om det sammankallas, å dess yttrade tankar göra det afseende, Honom godt synes.

Öfver gemensamma kommandomål, äfvensom öfver förhandlingar i ofvannämnde krigsråd, föres protokoll, som undertecknas af de tillstädesvarande.

§ 34.

De förenade rikena åligger att, hvar för sig, icke allenast under fredstid städse underhålla en efter folkmängden lämpad krigshär, så organiserad, öfvad och utrustad att den, så snart krig utbryter, kan rycka i fält, samt försedd med erforderliga förråd och tillräckligt ersättningsmanskap, utan äfven att i händelse af krig gifva åt denna krigshär den ytterligare tillökning, rikenas tillgångar medgifva och upprätthållandet af deras sjelfständighet fordrar.

Hvardera rikets nationalrepresentation tillkommer att bevilja de medel, den för krigshärens underhåll, öfning och utrustning anser nödiga.

§ 35.

1. I gemensam lag stadgas huru stor andel af folkmängden hvardera rikets krigshär minst utgöra bör. I denna andel inräknas ej sådana trupper, som i § 32 mom. 2 omförmälas.

2. Angående styrkan af den sjökrigsmakt hvardera riket skall underhålla, kan ock gemensam lag gifvas.

3. Likaledes kunna i gemensam lag föreskrifter gifvas om åtal af förbrytelser, begångna under gemensam militär-tjenstgöring, om rättegång och domstol i sådana fall samt om delning af krigsbyte. Så vida det ej skett, må, under krig, de bestämmelser om de i detta mom. nämnda ämnen, som pröfvas oundgängligen nödvändiga, af Konungen tillsvidare meddelas.

4. I afseende å antagandet af de i denna § omförmälda gemensamma lagar och deras förbindande kraft, gälle hvad i § 29 mom. 3 är stadgadt.

§ 36.

När det i anledning af krig eller krigsfara nödigt blifver att någon del af krigsmakten utrustas, bör, i den mån det med tillbörligt afseende å förhanden varande omständigheter lämpligen ske kan, hvartdera riket efter sin folkmängd i rustningen deltaga.

§ 37.

Godtgörelse för krigskostnader och dylika af krig föranledda utgifter, som på grund af ingångna traktater skola till främmande makt utgöras och icke innefatta ersättning för fördelar, som kommit det ena af de förenade rikena särskildt till godo, fördelas dem begge emellan i förhållande till deras folkmängd. För öfrigt vidkännes hvartdera riket ensamt de utgifter och den förlust, som detsamma genom krig eller krigsrustningar tillskyndas.

Utän hinder af hvad i denna § stadgas, eger Konungen i förening med begge rikenas nationalrepresentationer att i förekommande fall annorledes förordna.

§ 38.

I hvartdera riket är nationalrepresentationen pliktig, att anvisa två lämpliga summor såsom krigskreditiv för oförutsedda fall. Af dessa kreditiv kan Konungen, när krig är att befara, lyfta och till förberedande rustningar använda det ena. Af det andra må icke något lyftas med mindre betydliga rustningar till afvärjande af fiendtligt angrepp äro af nöden, samt begge rikenas nationalrepresentationer blifvit sammankallade.

I hvad mån medel till krigsrustningar må under andra vilkor anvisas, skall i hvartdera riket vara beroende af dess nationalrepresentations beslut.

VI. Om rikenas styrelse då Konungen har förfall, samt under thronledighet.

§ 39.

Vill Konungen begifva sig på resa utom de förenade rikena, bör Han meddela det unionella Statsrådet denna sin föresats och inhemta dess tankar deröfver. Företager Konungen derefter sådan resa, må Han icke befatta sig med rikenas styrelse eller utöfva den Konungsliga makten, så länge Han utom rikena sig befinner.

§ 40.

Reser Konungen utrikes, såsom i föregående § är sagdt, eller varder Han så sjuk, att Han icke regeringsärendena vårdar, tillkommer det den till thronföljden närmast berättigade Prins, om han uppnått aderton års ålder, att, under Konungens frånvaro eller sjukdomsförfall, föra riksstyrelsen såsom Regent.

§ 41.

När, i de fall, hvarom föregående § handlar, någon till thronföljden berättigad Prins ej finnes, eller den dertill närmast berättigade ej uppnått aderton års ålder, eller ock af sjukdom eller af frånvaro från rikena är hindrad att deras styrelse förestå, öfvertages densamma af den Interimsregering, hvarom här nedan i § 48 stadgas. Der Konungen eller Thronföljaren ej inom ett år derefter styrelsen tillträder hafva nationalrepresentationerna att förordna om den skall fortfarande föras af Interimsregeringen eller om Regent eller Regentskap skall väljas.

§ 42.

Med begge nationalrepresentationernas samtycke kan Konungen för sin regeringstid eller någon del deraf förordna Regent eller Regentskap att föra riksstyrelsen i de fall, som i föregående § afses.

På enahanda sätt kan under Konungens lifstid, för den händelse att vid Hans död Thronföljaren skulle vara omyndig, Regent eller Regentskap förordnas att styrelsen under tiden förestå.

§ 43.

Om vid Konungens död antingen

- a) ingen till rikenas throner arfsberättigad Prins finnes och annan Thronföljare ej heller blifvit utkorad; eller
- b) Thronföljaren är omyndig, och om riksstyrelsen under hans omyndighet ej blifvit förordnad, på sätt i § 42 är sagdt; eller ock
- c) enka efter Konungen eller efter någon Prins af det Kongl. Huset befinner sig i välsignadt tillstånd och hennes lifsfrukt, om den blefve af mankön, vore närmast berättigad till rikenas throner;

öfvertager Interimsregeringen rikenas styrelse, der denna ej redan föres af Regent eller Regentskap, som, i sådant fall, tills vidare fortfar att densamma förestå. Nationalrepresentationerna hafva derefter att, när thronerna äro lediga, föranstalta om konungaval, och i de under litt. b) och c) omförmälda händelser besluta om

den bestående styrelsen skall tills vidare bibehållas eller om Regent eller Regent-
skap skall väljas.

§ 44.

Så snart någon af de händelser inträffar, då det tillkommer nationalrepresenta-
tionerna att föranstalta om konungaval eller att eljest enligt § 41 eller § 43 om
styrelsen förordna, skola dessa, genom kungörelse, som senast å tredje söndagen
derefter skall i begge hufvudstädernas kyrkor uppläsas, hvar för sig inkallas till
någon dag emellan den trettonde och den nittionde från kungörelsens uppläsning.
Der någondera nationalrepresentationen vid utgången af den för kungörelsens
uppläsning sålunda föreskrifna tid redan är samlad eller, till följd af gällande be-
stämmelser, skall inom nittio dagar derefter sammankomma, behöfver kallelse till
denna ej utfärdas.

Skulle, emot förmodan, i fall, hvarom nu är fråga, den eller de, som föra
regeringen, försumma att i föreskrifven tid, inom någotdera riket, sammankalla
nationalrepresentationen, åligger det ovilkorligen den eller de embetsmyndigheter,
som rikets grundlag bestämmer, att derom skyndsammast gå i författning. Natio-
nalrepresentationen sammanträder i detta fall å fyratiofemte dagen efter det ofvan-
nämnde kungörelse senast bort hafva varit i hufvudstadens kyrkor uppläst.

§ 45.

Då nationalrepresentationerna, enligt § 41 eller § 43, hafva att om riksstyrel-
sen förordna, och de dervid väl blifva ense om utväljande af Regentkap, men ej
om antalet ledamöter deri, eller de i öfrigt stanna i beslut, som ej öfverensstämma,
skall ett Regentkap, bestående af en ordförande och fyra ledamöter, två från hvart-
dera riket, utväljas i den ordning här nedan stadgas.

Lag samma vare om begge nationalrepresentationerna besluta att uppdraga
styrelsen åt en Regent, men vid regentvalet icke någon erhåller det antal röster,
som i § 63 föreskrifves.

§ 46.

Regent och Regentkap styre i Konungens namn, med samma makt och ena-
handta förpligtelser som Konung; dock må hvarken Thronföljaren, då han enligt §
40 förer regeringen, eller Regent eller Regentkap, som enligt § 42 förordnats att
förestå riksstyrelsen under Konungens sjukdom eller uppehåll i utlandet, utdela
riddareordnar eller utöfva den i Sverige Konungen tillkommande rättighet att
adelig, friherrlig eller grefflig värdighet förläna. Hvad Thronföljaren angår, upphör
denna inskränkning när Konungens förfall fortfarit längre tid än ett år.

§ 47.

Regentskap väljer inom sig vice ordförande. Ej må beslut fattas med mindre tre medlemmar och af dessa minst en från hvardera riket äro tillstädes. I händelse af skiljaktiga meningar fattas beslutet efter de flestas röster. Äro rösterna lika delade, gäller den mening, som biträdes af ordföranden eller, vid hans frånvaro, af vice ordföranden.

Affider någon medlem af Regentskapet eller frånträder han sin befattning, skola, om det är ordföranden, nationalrepresentationerna, i den ordning § 44 stadgar, sammankallas för att om nytt val föranstalta. Är det någon annan medlem, har nationalrepresentationen i det rike, hvartill han hör, att välja en annan i hans ställe. Intilldess det skett, så ock i fall sådan medlem af längre tids förfall hindras att i Regentskapets förhandlingar deltaga, skall den ledamot af rikets Statsråd, som af Regentskapet tillkallas, i detta inträda.

Utan hinder af hvad denna § innehåller, kunna derifrån afvikande bestämmelser meddelas antingen af Konungen och nationalrepresentationerna, när de, med stöd af § 42 anordna Regentskap, eller ock af nationalrepresentationerna, när dessa, enligt § 41 eller § 43, uppdraga styrelsen åt ett sådant.

§ 48.

Den Interimsregering, som i §§ 41 och 43 omnämnas, skall bestå af Utrikes Ministern, Norska Statsministern, samt två andra medlemmar af hvardera rikets Statsråd, hvilka, när något af de i § 40 omförmälda fall inträffar, utnämnas af Konungen, men, om det ej skett eller Interimsregering af annan orsak påkallas, utväljas af Statsrådet. När Konungen utnämner Interimsregering, kan Han tillika till ordförande i densamma förordna en till thronerna arfsberättigad Prins, som fyllt aderton år.

Vid förfall för Utrikes Ministern skall den ledamot af Sveriges Statsråd, som Interimsregeringen förordnar att hans embete förestå, jemväl hafva säte i Interimsregeringen. Varder någon af dennas öfriga ledamöter af längre tids förfall hindrad att i förhandlingarna deltaga; väljer Statsrådet i det rike, till hvilket han hör, annan af sina medlemmar att under tiden i regeringen ingå.

§ 49.

Interimsregeringen skall hafva sitt säte i Sveriges hufvudstad, om icke sådana hinder möta, som göra det omöjligt eller olämpligt.

Den förer styrelsen i Konungens namn och med Konungslig makt och myndighet, dock alltid med de i § 46 nämnda inskränkning. De föreskrifter hvardera rikets grundlag och denna Föreningsakt innehålla angående förordnande af särskild

regering för det rike, i hvilket Konungen icke uppehåller sig, gälla likaledes när styrelsen föres af Interimsregeringen. Denna kan äfven i den utsträckning, den sjelf bestämmer, till Statsrådet i det rike, der den har sitt säte, uppdraga afgörandet af sådana detta rike angående inre angelägenheter, som icke äro att hänföra till dem, hvarom i § 15 mom. 1 och 2 förmåles.

§ 50.

När hos Interimsregeringen förekomma mål, i hvilka Konungen, då Han förer styrelsen, har att fatta sitt beslut i det unionella Statsrådet, iakttages hvad i §§ 17, 21 och 23 om inhemtande af betänkanden är stadgadt. I andra mål, med undantag af dem, hvilka kunna af Konungen utom Statsråd afgöras, skall skriftligt betänkande inhemtas från Statsrådet i det rike, målet angår, så framt det icke fordrar så hastigt afgörande att sådant betänkande ej kan afbidas, hvilket då, jemte orsaken dertill, bör i protokollet anmärkas.

Med målens föregående beredning och granskning förhållas i öfrigt enligt de i vederbörande rike gällande föreskrifter.

§ 51.

Föredragningen af de hos Interimsregeringen förekommande mål fördela dennas ledamöter sig emellan såsom de lämpligt finna. Interimsregeringen öfverlägger och beslutar utan att öfrige ledamöter af Statsrådet äro tillstädes.

I fråga om Utrikes Ministerns pligt att föredraga ärenden, som angå förhållandet till främmande makt, gälla föreskrifterna i §§ 23 och 24. Med föredragning och afgörande af kommandomål förhållas efter ty derom i allmänhet är stadgadt.

§ 52.

Med undantag af Utrikes Ministern skall hvar ledamot af Interimsregeringen, som må vara chef för något Regerings-departement, under tiden frånträda denna sin befattning. Samtliga ledamöter deltaga dock fortfarande i de förrättningar, som åligga Statsrådet i det rike, hvartill de höra; dock ej i afgifvandet af de i § 50 omförmälda betänkanden.

§ 53.

Der ej Konungen, med stöd af § 48, förordnat någon Prins till ordförande i Interimsregeringen, eller sådan ordförande är förhindrad att tillstädesvara, föres ordet vexelvis af den främste ledamoten från hvarterdera riket. Ombyte sker hvarje vecka, och afgöres genom lottning hvilken af dem första gången skall föra ordet.

Interims-

Interimsregeringens ledamöter kunna dock, för att undgå sådant ombyte, inom sig välja ständig ordförande. Ingen anses lagligen vald, så framt icke mer än hälften af samtliga ledamöterna gifvit honom sina röster.

§ 54.

Interimsregeringen kan ej fatta giltigt beslut, der ej minst två ledamöter från hvardera riket äro tillstädes.

I händelse af skiljaktiga meningar, fattas beslutet efter de flestas röster.

Äro rösterna lika delade, gälle alltid den mening, som biträdas af ordföranden, då denne är förordnad af Konungen. Är ordföranden af Interimsregeringen vald, tillkomme äfven honom den afgörande rösten, utom när i angelägenhet, som ej angår förhållandet till främmande makt, fattas beslut allenast för det rike, till hvilket han ej hörer. I sådana mål bestämmer främste ledamoten från det rike utslaget. Är ordföranden hvarken af Konungen förordnad eller af Interimsregeringen vald, har Utrikes Ministern eller den hans embete förestår den afgörande rösten i alla mål, som angå förhållandet till främmande makt. I andra ärenden deremot skall, när beslut fattas allenast för det ena riket, dettas främste medlem, men eljest den, som för tillfället förer ordet, bestämma utslaget.

§ 55.

I Interimsregeringen föres protokoll öfver gemensamma ärenden på begge rikenas, men, om målet angår blott det ena riket, endast på dettas språk. Protokoll och utgående expeditioner underskrifvas af samtliga tillstädesvarande ledamöter.

VII. Om val af Konung, Thronföljare, Regent eller Regentskap.

§ 56.

Vill Konungen, när någon till thronerna arfsberättigad Prins icke finnes och hvarken Drottning eller enka efter sådan Prins befinner sig i välsignadt tillstånd, föranstalta om thronföljareval, eller skall konungaval, efter ty i § 43 är sagdt, företagas; varde det samtidigt tillkännagifvet begge rikenas nationalrepresentationer, i sistnämnda fall inom trettonde dagen efter Konungens död, men, om Riksdag eller Storthing först efter nyssnämnda dag öppnas, inom sjunde dagen efter det den senast församlade nationalrepresentationen sammanträdt.

I andra än ofvannämnda fall må thronföljareval ej ske med mindre nationalrepresentationerna, uppå Konungens förslag, finna det till förebyggande af thronledighet vara nödvändigt.

Då nationalrepresentationerna, utan att konunga- eller thronföljareval är i fråga, enligt § 41 eller § 43, hafva att om regeringen förordna, skall konungamaktens utöfvare, så snart ske kan, derom hos dem göra anmälan. Representationerna taga derefter, hvar för sig, saken under behandling och meddela konungamaktens utöfvare de beslut, hvori de stanna. Utfalla dessa så, att regent- eller regentskapsval deraf föranledes, har konungamaktens utöfvare att gifva sådant begge nationalrepresentationerna på samma dag tillkänna, med uppmaning att om valet föranstalta.

§ 57.

Val af Konung, Thronföljare, Regent eller medlemmar af Regentskap förättas af en för begge rikena gemensam Nämnd, bestående af åttatio ledamöter från hvardera. Senast å sjunde dagen efter det nationalrepresentationerna emottagit det i föregående paragraf omnämnda tillkännagifvande väljer hvar och en af dessa inom sig det föreskrifna antalet ledamöter jemte tjugu suppleanter. Gemensam fullmakt utfärdas för alla från hvardera riket utsedda. Fullmakten förblifver gällande till dess valet blifvit fullbordadt eller Nämnden enligt § 62 åtskiljes. Hvardera rikets ledamöter välja inom sig ordförande och vice ordförande.

Suppleanterna inträda i den ordning, fullmakten utvisar.

§ 58.

Nämnden skall samlas i Karlstad, så vida viktiga hinder ej möta, i hvilket fall Konungen eller konungamaktens utöfvare utser annan lämplig samlingsort inom rikena, dock ingen af hufvudstäderna.

Konungen eller konungamaktens utöfvare bestämmer dagen, då Nämnden skall sammanträda, senast till den tjuguförsta dagen efter utgången af den för Nämndens utväljande i föregående § stadgade tid.

Af suppleanterna skola minst tio från hvardera riket till samlingsstället medfölja.

§ 59.

Nämnden sammanträder klockan tolf middagstiden å utsatt dag och ställe, hvarefter fullmakterna uppläsas och val till gemensam ordförande företages. Detta val, som ledes af den äldste utaf de i § 57 nämnde ordförande, gäller för hela den tid Nämnden är samlad. Den som erhållit de flesta rösterna är lagligen vald. Hafva två eller flera fått lika många röster, utan att större antal tillfallit någon annan, företages omval emellan dem. Blifver valet ej heller dervid afgjort, skola de, som vid omvalet erhållit de flesta rösterna, om ordförandeskapet draga lott.

Derefter utsätter Nämnden den dag, å hvilken Konung, Thronföljare, Regent eller medlemmar af Regentskap skola utväljas. Konungen eller konungamaktens utöfvare kan hos Nämnden framställa förslag å hvilken som bör väljas. Nämndens förhandlingar må dock ej i afvaktan på sådant förslag uppskjutas.

§ 60.

Alla val, som företagas af Nämnden, ske med röstsedlar, som, för att gälla, skola vara fria från all tvetydighet, enkla, utan underskrift samt inlagda i omslag af lika storlek och utseende, hvilka på förhand af ordföranden stämplas, men i öfrigt ej må vara med något märke försedda. De väljande afgifva sina röster efter upprop i alfabetisk ordning.

§ 61.

Vid val af Konung eller Thronföljare är första omröstningen fri, så att en hvar väljande kan rösta på den han helst vill hafva utkorad. På annat sätt må ingen ledamot af Nämnden någon föreslå.

Ingen anses utkorad till Konung eller Thronföljare, med mindre han erhållit åttatioen röster eller flera. Har vid första omröstningen ingen uppnått detta antal, anställes särskild votering först om den, som fått de flesta rösterna, skall antagas eller icke, och derefter, så framt han ej erhåller det föreskrifna antalet, på enahanda sätt om den, som vid första omröstningen stod honom närmast i röster, och så vidare till dess någon uppnår minst åttatioen röster. Hafva två eller flere vid första omröstningen fått lika många röster, afgöres genom lottning i hvilken ordning om dem sedermera röstas skall.

Kan valet ej heller på detta sätt bringas till slut, företages ny omröstning, vid hvilken en hvar väljande, liksom vid den första, har full frihet att rösta på den person han helst vill, äfven om denne ej förut varit föreslagen. Uppnår ej heller någon af dem, som härvid erhålla röster, det föreskrifna antalet, anställas särskilda voteringar om den ene efter den andre såsom ofvan är sagdt; och skall valförrättningen med de mellanrum i tid, som Nämnden bestämmer, enligt nu stadgade grunder framgent fortsättas till dess någon blifvit lagligen vald.

Utom sjelfva valet afgöras alla frågor, som under valförrättningen uppstå, efter de flesta rösterna, äfven om dessa äro färre än åttatioen. Äro rösterna lika delade, bestämmer ordförandens röst utslaget. Så framt minst fyratioen af Nämndens ledamöter det äska, skall omröstningen äfven i dessa frågor ske medelst slutna sedlar, såsom i § 60 om val är stadgadt. Ordföranden afgifver då två röstsedlar, af hvilka den ena förseglas och afläggas för att, i fall af lika röster, bestämma utgången.

§ 62.

Skulle, emot förmodan, inträffa att Nämnden icke inom utgången af trettionde dagen efter dess första sammanträde, i föreskrifven ordning, Konung eller Thronföljare valt, skall Nämnden sluta sina förhandlingar och åtskiljas.

I fall, som nu sagdt är, skall det, om Nämnden varit samlad för att välja Konung, åligga konungamaktens utöfvare att, i den ordning § 56 föreskrifver, om sådant val ånyo foga anstalt så snart utsigt till lyckligare utgång visar sig och senast inom tre år; nationalrepresentationerna alltid förbehållet att, när de derom blifva ense, sjelfva om nytt val förordna.

§ 63.

Val af Regent försiggår på enahanda sätt som val af Konung eller Thronföljare. Har Nämnden varit samlad i trettio dagar, utan att någon erhållit det föreskrifna antalet af minst åttioen röster, företager, såsom i § 45 sagdt är, Nämnden val af Regentskap.

§ 64.

Då val af Regentskap anställles, väljer Nämnden först ordförande i Regentskapet; derefter vaxelvis en ledamot från hvardera riket, intilldess det bestämda antalet blifvit fylldt. För hvilketdera riket ledamot först skall utväljas, afgöres genom lottning. Vid valförrättningen iakttagas i öfrigt de föreskrifter, som angående konunga- och thronföljareval stadgade äro; dock att den, som erhåller de flesta rösterna, äfven om de äro färre än åttioen, anses lagligen vald. Hafva två undfått de flesta och lika många röster, anställles omval dem emellan. Ordföranden afgifve då två röstsedlar, af hvilka den ena förseglas och afläggas för att bestämma utgången, i fall begge ånyo få lika många röster. Hafva vid första omröstningen flera än två erhållit de flesta och lika många röster, företages i den ordning, som genom lottning afgöres, omval enligt nyss angifna grunder emellan två af dem och derefter emellan den af dessa, som dervid erhåller högsta röstetalet, och en af de öfriga, och så vidare intilldess alla hafva varit under sådant omval, och anses den lagligen vald, som vid sista voteringen erhåller de flesta rösterna.

Vid val af de regentskapsmedlemmar, som utses särskildt för hvardera riket, föres ordet af den, som, enligt § 57, är ordförande för Nämndens ledamöter från det rike, för hvilket det skall väljas.

§ 65.

Alla nämndens förhandlingar försiggå inom lyckta dörrar.

Innan Nämnden åtskiljes skall på hvardera rikets språk uppsättas protokoll. I detta införes hvilken som blifvit vald, och, om val ej kommit till stånd, tillkän-

nagifvande derom, i begge fallen utan närmare upplysning, huru omröstningarne utfallit. Protokollen underskrifvas af närvarande medlemmar af Nämnden, minst åttatioen, och öfversändas utan uppehåll det Svenska till Sveriges Riksdag och det Norska till Norges Storting, hvilka derefter underrätta Konungen eller konungamaktens utöfvare om valförrättningens utgång.

De protokoll eller anteckningar, hvilka i öfrigt må hafva blifvit under förrättningen förda, skola efter dess slut förseglas och må ej förr än efter femtio års förlopp öppnas, med mindre Konungen och begge nationalrepresentationerna dertill lemna samtycke.

VIII. Allmänna bestämmelser.

§ 66.

Regent kan icke ställas under åtal för sina regeringshandlingar, ej heller Prins i hans egenskap af ordförande i Regering eller Regentskap. Andra ledamöter i sådana Regeringar, medlemmar i det unionella Statsrådet, rådgifvare vid diplomatiska ärendens behandling och i gemensamma kommandomål, äfvensom medlemmar af den Nämnd, som har att välja Konung, Thronföljare, Regent eller Regentskap, äro ansvarige, men endast i det rike, hvartill de höra, och enligt der gällande lag.

§ 67.

1. Embets- och tjänstemän i Utrikes-departementet lyda såsom sådana under Svensk rätt.

2. Sändebud hos främmande makter, samt öfrige vid beskickningarne anställda embets- och tjänstemän, kunna för embetsförbrytelser endast tilltalas efter Konungens befallning och i det af rikena, Han bestämmer. Konsuler tilltalas för embetsförbrytelser i det af rikena, Konungen förordnar, så vida icke förbrytelsen innefattar förnärmelse särskildt emot det ena riket eller dess undersåtare, i hvilket fall den skyldige ställes till ansvar inom detta rike.

§ 68.

1. Med de inskränkingar, som blifva en följd af hvad här nedan i mom. 2 och 3 stadgas, är hvartdera rikets nationalrepresentation berättigad, att i den ordning rikets särskilda grundlag bestämmer, i original eller bestyrkt skrift, erhålla del af protokoll med tillhörande handlingar i alla mål, som varit behandlade i det unionella Statsrådet, samt i mål, som varit föredragna i Interimsregeringen och

antingen särskildt angå detta rike eller äro att hänföra till de i § 15 mom. 1 och 2 nämnda.

2. De i mål, som angå förhållandet till främmande makt, och i gemensamma kommandomål förda protokoll med tillhörande handlingar kunna fordras meddelade, men allenast i hvad de angå allmänt kända och af vederbörande granskande myndighet särskildt uppgifna händelser. Utlemnande af handlingarna kan äfven i dessa fall nekas, när de af viktiga orsaker anses böra hållas hemliga.

Förbund, traktater, konventioner och andra dylika aftal med främmande makter skola alltid, när så äskas, framläggas för en hvar af rikenas nationalrepresentationer. Härifrån undantagas hemliga artiklar, som dock ej må strida mot de offentliga.

3. I fråga om meddelande af protokoll och handlingar i kommandomål, som angå allenast det ena riket, gäller hvad derom i detta rikets grundlag må finnas föreskrifvet.

4. Utan samtycke af Konungen eller den, Han dertill bemyndigat, må protokoll eller handling, hvarom i denna § mom. 1 och 2 förmåles, ej före femtio år efter protokollets eller handlingens datum andra än förenämnde myndigheter delgifvas. Vid meddelandet till dessa myndigheter af de i mom. 2 omförmälda protokoll och handlingar kan Konungen fästa det förbehåll, att desammas innehåll ej må till andras kunskap komma, utan så vidt det finnes nödigt i följd deraf att åtal anställas eller annan grundlagsenlig åtgärd vidtages mot någon Konungens rådgifvare.

§ 69.

Infödda eller naturaliserade medborgare i det ena riket hafva inom det andra, lika med dess infödda medborgare, rätt att ega och besitta fastighet samt, när de i riket hafva bosatt sig, att der idka alla löfliga näringar.

§ 70.

Skulle de förenade rikenas örlogsflagg eller unionsvapen komma att af Konungen förändras, skall dervid iakttagas att rikenas jemlikhet äfven främdeles betecknas.

§ 71.

Denna Föreningsakt, som innehåller alla bestämmelser angående de förenade rikenas unionella förhållande, skall i begge rikena hafva kraft och giltighet såsom grundlag och gälla framför deras särskilda grundlagar. Vid de tillfällen, då ed afläggas till någotdera rikets grundlagar eller konstitution, anses Föreningsakten derunder inbegripen.

Ändringar i eller tillägg till Föreningsakten kunna endast ske genom Konungens samt begge rikenas nationalrepresentationers sammanstående beslut och för öfrigt i den ordning, som för grundlagsförändringar i hvartera riket bestämmes; dock att Konungens sanktion af förändringar i eller tillägg till denna akt kan meddelas inom sextio dagar efter det den af nationalrepresentationerna, som senast handlagt ärendet, åtskiljts.

Jemförelse-Tabell.

Det föreslagna.	Det gällande.
§ 1 motsvaras af	§ 1 Riksakten; § 1 Norges Grundlag.
§ 2 " "	Ny.
§ 3 " "	§ 3 Regeringsformen; § 5 N. Gr.
§ 4 " "	§ 2 Reg.-F.; § 4 Successions-ordningen; § 4 N. Gr.
§ 5 mom. 1 och 2 motsvaras af	§ 10 R.-A.; § 41 Reg.-F.; § 8 N. Gr. och Norska Lagen af den 18 Juli 1815; § 47 N. Gr.
" mom 3 " "	§ 10 R.-A.; § 4 Succ.-O.; § 47 N. Gr.
§ 6 " "	§ 11 N. Gr.
§ 7 " "	Ny.
§ 8 " "	§ 4 Reg.-F.; §§ 3, 5, 12 N. Gr.
§ 9 " 1 " "	§ 43 Reg.-F.; § 13 N. Gr.
" " 2 " "	§ 43 Reg.-F.
§ 10 " "	{ §§ 1, 2 mom. 1 R.-A.; § 1 Reg.-F. §§ 2 och 3 Succ.-O.; §§ 1, 6 mom. 1 N. Gr.
§ 11 " "	§ 2 mom. 2 R.-A.; § 6 mom. 2 N. Gr.
§ 12 " 1 " "	§ 8 Succ.-O.
" " 2 a) " "	§ 4 Succ.-O.
" " b) " "	Nytt.

Det föreslagna.	Det gällande.
§ 12 mom. 2 c)	motsvaras af § 44 Reg.-F.; § 5 Succ.-O.; § 36 N. Gr.
» » » d)	» » § 5 Succ.-O.
» » 3	» » Nytt.
§ 13 punkt 1	» » § 7 Succ.-O.
» » 2	» » Ny.
» » 3	» » § 6 Succ.-O.
§§ 14—19	» » § 5 R.-A.; § 38 N. Gr.
§ 20	» » { § 4 mom. 1 R.-A.
§ 21	» » { §§ 11, 12, 13 Reg.-F.; § 26 mom. 1 N. Gr.
§ 22	» » { § 4 mom. 2 R.-A.
§ 23	» » { § 13 Reg.-F.; § 26 mom. 2 N. Gr.
§ 24 mom. 1 och 3	» » { § 5 R.-A.; Kongl. Res. den 23 Jan. och
» » 2 » 4	» » { 26 April 1836; 28 Maj 1842.
§§ 25, 27	» » { §§ 11, 28, 32, 35, 63 Reg.-F.; § 38 N. Gr.
§ 26	» » { Ny.
§ 28	» » { § 11 Reg.-F.; § 28 N. Gr.; Kongl. Res.
§ 29	» » { den 13 April 1835.
§ 30	» » { Nya.
§ 31, 32	» » { § 11 Reg.-F.
§ 33	» » { Ny.
§§ 34—37	» » { §§ 28, 35 Reg.-F.; §§ 22, 92 N. Gr.; Kon-
§ 38	» » { suls-stadgan den 20 April 1858.
§ 39	» » { Ny.
§ 40	» » { § 14 Reg.-F.; § 25 N. Gr.
§ 41	» » { § 25 N. Gr.
§ 42	» » { § 15 Reg.-F.; § 28 N. Gr.
§ 43	» » { Nya.
§ 44	» » { § 63 Reg.-F.
§ 45	» » { § 39 Reg.-F.; § 41 N. Gr.
§ 46	» » { §§ 39, 40 Reg.-F.; § 41 N. Gr.
§ 47	» » { §§ 39, 40 Reg.-F.; § 41 N. Gr.
	» » { Ny (jfr. § 93 Reg.-F.)
	» » { §§ 6, 7 R.-A.
	» » { §§ 41, 42, 93, 94 Reg.-F.; §§ 39, 40, 42
	» » { N. Gr.
	» » { §§ 51, 93, 94, 95 Reg.-F.; § 46 N. Gr.
	» » { Ny.
	» » { § 39 Reg.-F.
	» » { Ny.

Det föreslagna.

Det gällande.

§ 48—55	motsvaras af	§ 42 N. Gr.; § 7 R.-A.
§ 56—65	» »	{ §§ 3, 8 R.-A. §§ 66, 67 Riksdags-ordningen; §§ 7, 43 N. Gr.
§ 66	» »	§§ 45, 75h. N. Gr.
§ 67	» »	Ny.
§ 68	» »	{ § 105 Reg.-F.; § 2 Tryckfrihets-förord- ningen. § 75f, 9 N. Gr.
§ 69	» »	Ny.
§ 70	» »	Ny (§ 111 N. Gr.)
§ 71	» »	§ 12 R.-A.

Hänvisning.

Bihang till Riksdagens protokoll vid 1869 års riksdag, 3:dje Samlingen, Konstitutions-Utskottets Utlåtande N:o 8.

Första Kammarens protokoll den 28 April 1869.

Andra Kammarens protokoll den 28 April 1869.

Bihang till Riksdagens protokoll vid 1870 års riksdag, 3:dje Samlingen, Konstitutions-Utskottets Memorial N:o 2.

Stockholm den 4 April 1871.

På Utskottets vägnar:

Th. Munck af Røenschöld.